

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום חמישי י' בסיון תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - ד

1. אלו אופנים נוספים למדנו כיצד נזיר עובר על 'בל תאחר'?
 - א. רב אחא בר יעקב: כגון שנדר נזירות כשעומד בבית הקברות, וכיון שלא חלה עליו נזירות לאלתר, אם אינו יוצא מיד מבית הקברות מאחר נדרו. והקשו: הרי יש מ"ד הסובר שנזירות חלה עליו לאלתר, ועוד: הרי מר בר רב אשי ביאר שלכו"ע חלה נזירות לאלתר, [ונחלקו רק האם לוקה כשאכל ענבים בבית קברות].
ותירצו: עדיין מאחר הוא נזירות בטהרה.
 - ב. למד מכך ר' אשי: נזיר שטימא עצמו במזיד - עובר גם משום בל תאחר דנזירות טהרה - כיון שגורם לעצמו לבינתיים לאחר את הנזירות טהרה.
 - ג. רב אחא בריה דרב איקא - עובר בכל תאחר תגלחתו, אם משהה אותה לאחר שהשלים את ימי נזירותו, ואפילו למ"ד שתגלחת אינה מעכבת את הנזיר להיות מותר באיסורי הנזירות, מצות גילוח על כל פנים אינו מקיים.
 - ג. מר זוטרא בריה דרב מרי - עובר בכל תאחר קרבנותיו, אם משהה אותם [לאחר ג' רגלים].
2. למד זוטרא - אע"פ שבל תאחר דקורבנותיו למדנו כבר מ: 'כי דרוש ידרשנו - אלו חטאות ואשמות' הוצרך היקש ללמד בל תאחר מנדריים לנזירות, כדי שלא נאמר שישנו חידוש לקולא שחידשה תורה בנזיר ולפיכך לא יעבור בו על בל תאחר. מהו החידוש?
 - א. שאינו יכול להחיל על עצמו חיוב להביא חטאת נזירות ע"י סתם נדר.
 - ב. ונדחה: שאין זה חידוש, שהרי גם חטאת חלב אינו יכול להחיל על עצמו בנדר, ומ"מ עובר בכל תאחר אם לא הביאה.
 - ג. שאם אמר הריני נזיר רק מן חרצן, מ"מ חלים עליו כל איסורי נזירות.
 - ג. ונדחה: הרי לר"ש שחולק וסובר אינו נעשה נזיר עד שיקבל על עצמו את כל האיסורים, אין מיושב. ועוד: שהרי זה חידוש לחומרא.
 - ג. אלא - שאם גילח הנזיר אחר ששחט אחד משלושת הקורבנות [חטאת אשם ושלמים] יצא ידי חובת תגלחתו והותר מאיסורי נזירות.
 - ד. איבעית אימא: כמו בהו"א אות א' - ועל מה שדחינו שגם חטאת חלב אינו יכול להחיל על עצמו בנדר, יש לענות: חטאת חלב מצוה להביאה עבור כפרה, ודין הוא שיעבור עליה בכל תאחר אע"פ שאינו יכול להחילה ע"י נדר, אבל חטאת נזיר אין עיקרה לכפרה ואינה מצוה אלא רשות להתירו ביין, ולולי ההיקש הו"א שאינו עובר בכל תאחר.
 - ואין לדחות: שהרי חטאת יולדת שלא באה לכפרה, ובכל זאת מצינו שעובר בכל תאחר, כיון שחטאת יולדת מתירה לאכול בקדשים שהם מצוה.
3. מדוע הוצרכו להיקש מנדריים שאף בניזירות האב מיפר נזירות בנו ובעל מיפר נזירות אשתו, היה אפשר ללמוד זאת בכמה מצינו מנדריים? כיון שהיה מקום לחלק שדווקא בנדריים שאין גבול לזמן האיסור, יכולים הם להפר כדי שלא תצטער לעולם. אבל נזירות שיש זמן קצוב לאיסורה, שהרי סתם נזירות שלושים יום הו"א שאינם יכולים - לכן בא ההיקש.
4. נוסח א' בשם שמואל: בכל הדוגמאות של ידות כגון: 'מודרני ממך' וכו' אינו אסור [כיון שאין זה אפילו 'ידים שאין מוכיחות'] עד שישיים 'שאני אוכל לך', או 'שאני טועם לך'. מהיכן הקשו עליו?

ברייתא: מודר אני ממך... ה"ז אסור, שאני אוכל לך, וכו' ה"ז אסור. [אבל במשנה לא כתוב 'אסור' פעמיים, ויש לפרש דזהו המשך דבריו].

ותירצו: כוונת הברייתא: במה דברים אמורים - באומר שאני אוכל לך, שאני טועם לך.

והקשו: ששינוי גם ברייתא בנוסח הפוך: שאני אוכל לך... - אסור, מודרני ממך... ה"ז אסור, ואין לתרץ שנגרוס 'וכבר אמר מודרני' שיותר ראוי לכתוב בנוסח של הברייתא הראשונה 'בד"א', ועוד: מדוע צריך לגרוס פעמיים 'אסור', אלא הנוסח הנכון בדברי שמואל שונה, ויובא בדף הבא.